

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Urtos/4/2021
Identifikačné číslo spisu: 8021200319
Dátum vydania rozhodnutia: 13.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8021200319.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Petra Hatalu, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 13. októbra 2021 v Bratislave, v trestnej veci odsúdeného K. K., v konaní o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného K. K. proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 19. augusta 2021, sp. zn. 7 Ntc 2/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného K. K. sa z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“) uznesením z 19. augusta 2021, sp. zn. 7 Ntc 2/2021, podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii, a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“) zamietol žiadosť odsúdeného K. K. (ďalej aj „odsúdený“ alebo „sťažovateľ“) o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu v Nymburku z 3. januára 2018, sp. zn. 4 T 176/2017, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prahe zo 14. februára 2018, sp. zn. 9 To 39/2018, uznaným na území Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 18. decembra 2019, sp. zn. 7 Ntc 4/2019, právoplatným 25. januára 2020, vo výmere 5 (piatich) rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Odsúdený podal proti rozhodnutiu krajského súdu sťažnosť na verejnom zasadnutí dňa 19. augusta 2021 ihneď po vyhlásení rozhodnutia. Sťažnosť neodôvodnil, ústne ani písomne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd nadriadený (§ 18 ods. 1, § 29 zákona č. 549/2011 Z. z.) na podklade sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas (§ 186, § 187 Tr. por.), preskúmal správnosť výrokov napadnutého rozhodnutia i konanie im predchádzajúce podľa § 192 ods. 1 Tr. por. a zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 18. decembra 2019, sp. zn. 7 Ntc 4/2019, bol podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. uznaný - s jeho vykonaním na území Slovenskej republiky - rozsudok Okresného súdu v Nymburku z 3. januára 2018, sp. zn. 4 T 176/2017, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prahe zo 14. februára 2018, sp. zn. 9 To 39/2018, ktorým bol K. K. uznaný vinným zo zvlášť závažného zločinu znásilnenia podľa § 185 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. c) Trestného zákonníka Českej republiky a zvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 173 ods. 1 Trestného zákonníka Českej republiky na skutkovom základe v ňom uvedenom, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 (piatich) rokov. Zároveň podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. bol odsúdený krajským súdom pre výkon uznaného trestu zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia. Odvolanie proti rozsudku nebolo zo strany odsúdeného podané včas, preto rozsudok nadobudol právoplatnosť 25. januára 2020.

Odsúdený bol na územie Slovenskej republiky (z územia Českej republiky) odovzdaný dňa 19. júna 2020, v rovnaký deň nastúpil výkon trestu vo veci sp. zn. 7 Ntc 4/2019.

Uznesením Krajského súdu v Prešove z 3. júla 2020, sp. zn. 7 Ntc 4/2019, právoplatným 14. júla 2020, bola odsúdenému podľa § 45 Tr. zák. a § 18 ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z. do dĺžky trestu odňatia slobody vo výmere päť rokov započítaná doba výkonu väzby i doba výkonu trestu v Českej republike spolu v časovom rozmedzí od 25. septembra 2017 do 19. júna 2020.

Krajskému súdu v Prešove bola dňa 15. júna 2021 doručená žiadosť odsúdeného o podmieňené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Po zabezpečení relevantných podkladov pre rozhodnutie, uskutočnení verejného zasadnutia a vypočutí odsúdeného dňa 19. augusta 2021, krajský súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že žiadosť K. K. o podmieňené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Najvyšší súd ako súd sťažnostný v tomto konaní posudzoval otázku, či záver obsiahnutý v napadnutom uznesení bol z hľadiska aplikovaných zákonných ustanovení správny. Dospel k tomu, že súd prvého stupňa postupoval správne, ak odsúdeného z výkonu trestu podmieňene neprepustil. Najvyšší súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, na tieto poukazuje a s ohľadom na to, že rozhodnutie súdu prvého a druhého stupňa tvoria z významového hľadiska jeden celok, nebude ich už jednotlivo opakovať (I. ÚS 336/2016, III. ÚS 447/2016). Na zdôraznenie ich správnosti dodáva nasledovné:

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmieňene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieňeného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieňeného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieňeného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieňeného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmieňeného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieňeného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák., pri rozhodovaní o podmieňenom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por., nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Inštitút podmieneného prepustenia je inštitútom osobitným, ktorý je možné aplikovať len za splnenia zákonom stanovených podmienok. Ide o podmienky formálneho a materiálneho charakteru, ktoré musia byť zachované kumulatívne. Medzi formálne podmienky patrí uplynutie zákonom stanovenej lehoty vykonaného trestu, medzi materiálne preukázanie polepšenia a predpoklad vedenia riadneho života po prepustení na slobodu. Treba podotknúť, že odsúdený nemá nárok na podmienené prepustenie automaticky. Zákon ponecháva na úvahu súdu (zákonná formulácia „...môže odsúdeného podmienne prepustiť...“), či pri zhodnotení všetkých okolností konkrétneho prípadu vyhovie návrhu na podmienené prepustenie. Zmyslom tohto inštitútu nie je, aby výlučne z dôvodu uplynutia lehoty alebo len pre vyhovujúce správanie preukázané vo výkone trestu odňatia slobody bol odsúdený (páchateľ) automaticky prepustený na slobodu. Podmienené prepustenie je na mieste v tom prípade, ak vzhľadom k účelu trestu a k ďalším okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že páchatel' i na slobode povedie riadny život a že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Pozitívna prognóza budúceho správania je nutným predpokladom pre takéto rozhodnutie, pričom význam má i zistenie, aké sociálne podmienky sú vytvorené pre odsúdeného po jeho prípadnom prepustení. Cieľom tohto inštitútu je motivovať páchatel'a k zmene života a k jeho polepšeniu v celkovom meradle, nielen za bránami ústavu na výkon trestu odňatia slobody.

Vo vzťahu k odsúdenému K. K. možno konštatovať, že bola splnená formálna podmienka pre podmienené prepustenie, teda uplynutie zákonom stanovenej lehoty vykonaného trestu. Odsúdený si odpykával trest za trestné činy, na ktoré sa vzťahovala zákonná lehota vymedzená v § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák., ktorá uplynula 25. januára 2021. Odsúdený teda v súčasnej dobe má (a v čase podávania žiadosti o podmienené prepustenie mal) vykonaný trest prevyšujúci zákonom predpísanú výmeru pre splnenie podmienok podmieneného prepustenia.

Pokiaľ však ide o materiálne podmienky, u odsúdeného nebola splnená ani jedna z nich. Vychádzajúc z okolností veci a zo zabezpečených podkladov obsiahnutých v súdnom spise, odsúdený väčšinu svojho trestu vykonal v Českej republike, kde z časového hľadiska splnil i formálnu podmienku pre podmienené prepustenie. Hodnotenie výkonu trestu v Českej republike síce nebolo dokladované, zo zabezpečených vyjadrení však vyplýva, že odsúdený tam podal i žiadosť o podmienené prepustenie, ktorá mu bola zamietnutá. Na území Slovenskej republiky potom pokračoval vo výkone trestu od 19. júna 2020, so zaradením do stredného stupňa stráženia. V Ústave na výkon trestu odňatia slobody Bratislava, kde sa nachádzal do 14. júla 2020, boli zaznamenané nedostatky súvisiace s porušením zásad slušného správania a vystupovania smerom k personálu. V Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová sa správanie sťažovateľa v uvedenom smere nezlepšilo, naopak, bol trikrát disciplinárne potrestaný a jeho vystupovanie bolo hodnotené ako problémové aj na pracovisku. Počas výkonu trestu odsúdený nezískal žiadnu disciplinárnu odmenu. Záver hodnotenia potom poukazuje na vysoké riziko recidívy trestnej činnosti, teda na nepriaznivú resocializačnú prognózu, s tým, že Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová neodporúča odsúdeného podmienne prepustiť. V súvislosti s prognózou správania K. K. treba poukázať nielen na jeho vystupovanie vo výkone trestu, ktoré nesvedčí o posune k lepšiemu, ale i na jeho sklony k recidíve, ktoré sú evidentné z deviatich záznamov v registri trestov. Ani opakované odpykanie nepodmienených trestov odňatia slobody v minulosti zjavne nevedlo u odsúdeného k naplneniu prevýchovej účelu trestu, k jeho náprave a zmene životného postoja. Opakovane sa dopúšťal majetkovej trestnej činnosti, posledné odsúdenie (ku ktorému došlo v Českej republike a s ktorým súvisí predmet tohto konania) už okrem lúpeže zahŕňalo aj zvlášť závažný zločin znásilnenia podľa § 185 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. c) Trestného zákonníka Českej republiky, možno teda hovoriť o stupňovaní závažnosti trestnej činnosti v priebehu času. Prevažne majetkový charakter trestných činov (opakovane trestný čin krádeže) naznačuje, že bola zrejme hlavným zdrojom príjmov odsúdeného. Sťažovateľ tvrdí, že po prepustení na slobodu má zabezpečenú prácu, príslub pracovného miesta či pracovnú zmluvu však nepredložil. Sťažovateľ je slobodný, podľa jeho vyjadrenia má v Českej republike osvojené dve deti, jeho bývalá partnerka a matka týchto detí tiež vykonáva trest odňatia slobody, odsúdený by im chcel pomôcť a po prepustení sa vrátiť do Českej republiky. Zo správy Ústavu vyplýva, že odsúdený udržiaval sociálny kontakt formou korešpondencie len so známymi z prostredia výkonu trestu. Najvyšší súd má za to, že pomery, do ktorých by sa odsúdený mal vrátiť, či jeho pracovné vyhliadky, neposkytujú záruku, že

opätovne neskĺzne do spôsobu života, aký viedol pred nástupom do výkonu trestu, obzvlášť po jeho priznaní o vplyve omamných a psychotropných látok na jeho minulosť. Bez povšimnutia by v tejto súvislosti napokon nemala zostať ani skutočnosť, že odsúdený už v minulosti zlyhal (neosvedčil sa) v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia a tiež podmieneného prepustenia v iných trestných veciach.

Je zrejmé, že K. K. svoju trestnú činnosť ľutuje a napriek pochybeniam chce byť podmiennečne prepustený, no vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti treba konštatovať, že jeho vôľa predbieha jeho doterajšiu snahu zmeniť svoje správanie. Účelom trestu je zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom, a to tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život, a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, pričom trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou (§ 34 ods. 1 Tr. zák.). Súčasťou individuálnej prevencie ako hlavného účelu trestu je nielen prvok izolácie, ale v spojení s ním aj prvok prevýchovy, ktorý má zabezpečiť vedenie riadneho života odsúdeného a elimináciu recidívy. Najvyšší súd zastáva názor, že v predmetnej veci, vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, nie je možné rezultovať, že prvok prevýchovy v súčasnosti dosiahol požadovaný stupeň a že by sa od odsúdeného, v prípade jeho podmieneného prepustenia, dalo očakávať vedenie riadneho života. Trest v tomto prípade s najväčšou pravdepodobnosťou nenaplnil svoj účel a jeho ďalší výkon je potrebný.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd v súlade s názorom súdu prvého stupňa, ktorého rozhodnutie považuje za zákonné a správne, nevzhladol existenciu materiálnych podmienok pre podmiennečné prepustenie sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody v predmetnej veci, a jeho sťažnosť považoval za nedôvodnú, preto ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.